

Список використаних джерел та літератури

1. Бондарчук Г. П. Книга – мій найкращий друг. *Шкільний бібліотекар*. 2016. №6. С. 6.
2. Вакарін С.І. Нова українська школа: Дидактичні основи STREAM-освіти в початковій школі: Навчально-методичний посіб. К.: Саміт-книга. 2021. С.13.
3. Калініна Л.М. Інформатизація освіти і зародження нового освітнього середовища як основи нової української школи. *Комп'ютер у школі та сім'ї*. 2017. №4. С. 3 – 7.
4. Мацібора Н. Г. Організація інформаційного ресурсу шкільної бібліотеки. *Шкільна бібліотека плюс*. 2017. Верес. (№ 17/18). С. 15 – 19.
5. Нова українська школа: організація взаємодії з батьками учнів початкової школи: навч.-метод. посіб./ Т.М. Бабко та ін. К.: Видавничий дім «Освіта». 2020. 208 с. С. 59.
6. Нова українська школа: poradnik для вчителя / за заг. ред. Н.М. Бібік. К: Літера ЛТД. 2018. 160 с.
7. Пометун О.І. Нова українська школа: розвиток критичного мислення учнів початкової школи: навч.-метод. посіб. К.: Видавничий дім «Освіта». 2020. 192 с. С. 17.

Шкара Валентина

вчитель української мови та літератури
Сухівецької гімназії
Зорянської сільської ради
Рівненського району Рівненської області

Школа і читання. Виклики для вчителя літератури

Розглядається важливість читання книг у сучасному суспільстві та виклики, які виникають перед вчителями літератури в школі. Поетапно розглядаються основні аспекти, такі як розвиток мислення, поповнення знань, розвиток мовлення, емоційний розвиток, зменшення стресу, розвиток уяви та творчості, саморозвиток та спілкування з іншими через читання. Загалом, стаття вказує на важливість розвитку літературної культури серед учнів і підкреслює, що вчителі літератури мають створювати мотивацію до читання та розробляти індивідуальний підхід до кожного учня.

The importance of reading books in modern society and the challenges facing literature teachers at school are considered. Basic aspects such as the development of thinking, knowledge enrichment, speech development, emotional development, stress reduction, imagination and creativity development, self-development and communication with others through reading are considered step by step. In general, the article indicates the importance of the development of literary culture among students and emphasizes that teachers of literature should create motivation for reading and develop an individual approach to each student.

Ключові слова: інтелектуальний потенціал читання, розвиток критичного мислення, мотивація до читання, літературна культура.

Keywords: intellectual potential of reading, development of critical thinking, motivation to read, literary culture.

Сьогодні в умовах величезних змін у соціальному, економічному та політичному житті України постала проблема радикальної перебудови у сфері освіти та виховання, мета якої – формувати конкурентно здібну, творчу особистість, яка спроможна до самовизначення, до самореалізації та самовдосконалення. Вміння мислити самостійно, шукати та аналізувати інформацію, знаходити власні рішення розв'язання проблем та формулювати переконливу аргументацію в дебатах, дискусіях, обговореннях – сьогодні цінуються надзвичайно високо. Активний розвиток суспільства, інтенсивні процеси глобалізації й інформатизації потребують абсолютно нового типу мислення, що допоможе пристосуватися до соціальних змін, генерувати нові ідеї, здійснювати комплексний аналіз отриманої інформації та давати їй об'єктивну оцінку.

І одним із ключових факторів розвитку інтелектуального потенціалу є читання. Читання книг дійсно може бути важливою складовою психічного здоров'я та освіченості особистості. Давайте розглянемо деякі ключові аспекти цієї теми:

1. Розвиток мислення та критичного мислення: читання вимагає аналізу і розуміння тексту, що сприяє розвитку критичного мислення, аналітичних навичок та здатності до логічного мислення.

2. Поповнення знань: книги є важливим джерелом інформації. Вони надають можливість дізнатися більше про різні аспекти життя, науки, історії, культури та багатьох інших сфер.

3. Розвиток словникового запасу та мовлення: через читання людина зустрічає нові слова та вирази, покращує свою граматику та стає більшим ефективним мовцем.

4. Емоційний розвиток: читання літератури, особливо художньої, допомагає краще розуміти інших людей, співчувати іншим людям, їхнім думкам та почуттям. Це сприяє розвитку емпатії та соціальної компетентності.

5. Зменшення стресу: читання може бути відмінним способом розслабитися та відволіктися від повсякденних проблем. Воно сприяє зниженню стресу та покращенню психічного стану.

6. Розвиток уяви та творчості: художня література, а також книги науково-популярного характеру, можуть стимулювати уяву та креативність, допомагаючи людині бачити різні аспекти проблем та шукати нові рішення.

7. Саморозвиток: книги можуть надихати на саморозвиток і самоосвіту. Вони допомагають вдосконалювати навички, вивчати нові теми і вдосконалювати себе як особистість.

8. Спілкування з іншими: читання може бути основою для цікавих розмов з іншими людьми. Обговорюючи книги, ви можете обмінюватися ідеями та поглядами на різні аспекти життя.

Читання може бути надзвичайно корисним для розвитку психічно здорової та освіченої особистості. Важливо не лише читати, але і робити це регулярно, обираючи різні жанри та теми, щоб розширити свій кругозір. Важливо також вміти аналізувати інформацію, яку ви зустрічаєте, та застосовувати здобуті знання в практиці. Читання може стати не лише звичкою, але й частиною стилю життя, який сприяє розвитку і самореалізації.

Сучасні люди читають більше, ніж будь-коли раніше, просто це не книжки. За даними американських досліджень, щороку ми на 117 % збільшуємо час, проведений у гаджеті. Проте гортання стрічки в соцмережі не має нічого спільного з користю від прочитаного роману.

Завданням сучасного вчителя літератури в школі є не лише передавати знання про класичні твори та техніку читання, але і створювати учням мотивацію до читання та розвивати їхню літературну культуру. Проте, ця задача супроводжується низкою викликів, які варто враховувати. Ось деякі з них:

1. Зацікавленість учнів: один з головних викликів – це зацікавити учнів літературою та читанням, змусити дітей бачити в книгах щось цікаве та захоплююче. Літературні шедеври повинні стати для них джерелом незабутніх вражень та емоцій.

2. Різний рівень навичок читання: у класі можуть бути учні з різним рівнем навичок читання. Вчителю слід враховувати цей факт, надавати індивідуальну підтримку тим, хто потребує додаткової допомоги, і вдосконалювати навички тих, хто вже має досвід. Таким чином доводиться пристосовувати матеріали та завдання до потреб кожного учня, щоб забезпечити їм успіх.

3. Різні літературні смаки: учні мають різні вподобання стосовно жанрів та тем літератури. Вчителю потрібно знайти спосіб представити різні типи літератури, щоб зацікавити всіх учнів, слід стимулювати інтерес до літературних жанрів, які можуть бути новими для дітей.

4. Масштабність навчання: учителям потрібно навчити багато учнів у межах обмеженого часу. Це може бути складною задачею, особливо коли потрібно сприяти індивідуальному розвитку кожної дитини.

5. Збалансованість програми: вчителі літератури повинні вміло балансувати між класичними і сучасними творами, а також між різними жанрами (проза, поезія, драма тощо). Важливо вирішувати, які твори найкраще відповідають навчальним цілям та інтересам учнів.

6. Електронні та цифрові ресурси: у цифрову епоху вчителі повинні враховувати можливості використання електронних та цифрових ресурсів для навчання та стимулювання інтересу до літератури. Можливості Інтернету, аудіокниг та мультимедійних матеріалів можуть підсилити інтерес до читання.

7. Оцінка і відстеження прогресу: вчителям потрібно вміти оцінювати читацькі навички та розуміння тексту учнів і вчасно виявляти можливі проблеми та шляхи їх вирішення.

8. Сприяння самостійному читанню: важливо розвивати учнівські навички самостійного читання, щоб вони могли продовжувати читати книги поза школою. Читання поза шкільними завданнями може сприяти подальшому розвитку літературної культури.

9. Підтримка батьків: вчителям часто доводиться співпрацювати з батьками для створення сприятливого читацького середовища вдома та підтримки читання дітьми.

Загалом, навчання читанню та розвиток літературної культури вимагає від вчителя літератури багато терпіння, креативності та зосередженості на потребах кожного учня, а також активної роботи з батьками та використання різних методів та ресурсів для досягнення цілей навчання. Проте успішне подолання цих викликів може стати ключем до розвитку літературної культури та читацьких навичок учнів, які перетворюють їх на освічених та критично мислячих громадян.

Список використаних джерел та літератури

1. Кисельова К. Не карайте читанням: як заохотити дітей до книжок? URL:<https://osvitoria.media/experience/ne-karajte-chytanniam-yak-zaohotyty-ditej-do-knyzhok/>

2. Нагорнюк О. «Думай, перш ніж говорити, читай, перш ніж думати». Чому читання має стати життєвою практикою українців. URL:<https://uplan.org.ua/analytics/dumai-persh-nizh-hovoryty-chytai-persh-nizh-dumaty-chomu-chytannia-maie-staty-zhyttievoiu-praktykoiu-ukraintsiv/>

Шмельова Алла,
вихователь-методист
Красилівського ЗДО №10 «Золота рибка»

Роль бібліотек у формуванні звички і потреби в читанні: читання як тренд

У статті подано інформацію про сучасні підходи у формуванні навичок читання, користь книг для розвитку людини і суспільства загалом. Висвітлено роль бібліотек та культурних заходів, що сприяють зацікавленню читацької аудиторії.

Ключові слова: книга, розвиток, аналіз, сучасність, бібліотека, тренд, література, проект, соціум.

Key words: book, development, analysis, modernity, library, trend, literature, project, society.

«Читання – самостійне плавання в морі знань» - В.О.Сухомлинський

Значення книги в сучасному світі безцінне.

З моменту своєї появи книга завжди вважалася справжнім скарбом. Не тільки тому, що в ній зберігалися знання і досвід багатьох поколінь людей. Колись давно створення книги було справою дуже витратною та довгою. Виготовлялися вони з дорогих матеріалів – пергаменту, шкіри, а писалися вручну. Завдяки інтернету книга не тільки не поринула в